

Latvijas Republika

Jelgavas valstspilsētas pašvaldība

Reģ.Nr. 40900039904, Lielā iela 11, Jelgava, LV-3001, tālrunis: 63005531, 63005538, e-pasts: pasts@jelgava.lv

Aglomerācijas novērtējuma pamatojums

1. Vispārēja informācija par Jelgavas valstspilsētu.

Jelgavas valstspilsēta atrodas Latvijas centrālajā daļā - Zemgales līdzenuma ziemeļos, otras Latvijas lielākās upes - Lielupes - abos krastos. Tā ir lielākā Zemgales plānošanas reģiona pilsēta un ceturrtā lielākā Latvijas pilsēta gan pēc teritorijas lieluma, gan iedzīvotāju skaita. Pilsētas teritorijai ir raksturīgs līdzens reljefs. Zemes virsmas absolūtās atzīmes svārstās robežās no 2,5 līdz 4,5 m virs jūras līmeņa, līdz ar to pilsētā ir augsts gruntsūdens līmenis. Jelgavas kopējā platība ir 60,3 km² no tiem 272 ha ir atklātās ūdens platības, 1264 ha - meži, 162 ha - parku un skvēru platības.

Jelgavas telpisko struktūru raksturo arī tās ģeogrāfiskais dalījums Lielupes kreisā krasta un Lielupes labā krasta teritorijā, ko vieno autotransporta tilts un dzelzceļa tilts. Jelgavas dzīvojamās teritorijas ir sadalītas mazstāvu, savrupmāju un daudzstāvu dzīvojamo māju apbūves teritorijās:

- mazstāvu apbūves teritorijas veido vēsturiskā apbūve pilsētas centra tuvumā, centram pieguļošās teritorijas;
- savrupmāju apbūves teritorijas ir izvietojušās jau vēsturiski noteiktos rajonos ap pilsētas centru un Pārlielupē, kā arī turpina veidoties pilsētas perifērijas daļā – līniju, Miezītes, Viskaļu, Kalnciema ceļa apkaimēs;
- vasarnīcu apbūves teritorijas, kas ir izveidojušās Tērvetes ielā, Būriņu ceļā, Staļģenes ielas, Meiju ceļā/1.līnijas rajonā;
- daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas, galvenokārt, pilsētas centra dzīvojamajos kvartālos, Satiksmes ielas, Meiju ceļa, Atmodas ielas apkaimē, 4.līnijā un Pārlielupē.

Jelgavas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk tekstā – Pašvaldība) teritorijā ir noteikta viena aglomerācija. Tās robežas noteiktas un apstiprinātas Pašvaldībā 2011.gadā kopā ar projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Jelgavā, III kārtā” iesniegumu.

2. Iedzīvotāju blīvums dažādās aglomerācijas daļās un aglomerācijas iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences pēdējo piecu gadu laikā pirms lēmuma pieņemšanas Jelgavas valstspilsētā

Tāpat kā Latvijā kopumā, arī Jelgavas valstspilsētā ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Deklarēto iedzīvotāju skaita (turpmāk tekstā – DIS) izmaiņas Jelgavas valstspilsētas teritorijā un aglomerācijā apkopotas zemāk tabulā.

1.tabula

Iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences Jelgavas valstspilsētā un aglomerācijā

Datums	Deklarēto iedzīvotāju skaits		Tehniski iespēja pieslēgties pie CKS		Pieslēgtie (Abonenti) pie CKS	
	Jelgavas valstspilsētā ¹	Aglomerācijā	DIS	% no aglomerācijā dzīvojošiem	DIS	% no aglomerācijā dzīvojošiem
01.01.2015.	59 635	57 018	52 739	92,5%	47 387	83,1%
01.01.2022.	58 257	54 759	54 713	99,9%	50 568	92,3%
01.01.2024.*	57 863	54 154	54 269	100,2%	50 933	94,1%

Avots: ¹ – Informācija no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes; pārējā informācija – SIA “JELGAVAS ŪDENS” aprēķins;

* pirms aglomerācijas robežas paplašināšanas 2024.gadā

Pēc projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Jelgavā, V kārtā” realizācijas pabeigšanas 2021.gada decembrī, Jelgavas valstspilsētā ir nodrošināta centralizēto sadzīves kanalizācijas sistēmas (turpmāk tekstā – CKS) pakalpojuma pieejamība līdz 99,9% aglomerācijā (Tehniski iespēja pieslēgties pie centralizētajiem sadzīves kanalizācijas tīkliem aglomerācijā), bet ņemot vērā, ka centralizētie sadzīves kanalizācijas tīkli ir izbūvēti arī ārpus 2011.gadā apstiprinātās aglomerācijas robežas, tad CKS pakalpojuma pieejamība ir 100,2% aglomerācijas jeb 54 269 iedzīvotāju. Pēc SIA “JELGAVAS ŪDENS” aprēķiniem, uz 01.01.2024. CKS izmanto un ir veikuši pieslēgumus pie centralizētajiem kanalizācijas tīkliem 94,1 % aglomerācijas jeb 50 933 iedzīvotāju.

3. Decentralizētās kanalizācijas sistēmas Jelgavas valstspilsētas teritorijā.

Jelgavas valstspilsētas teritorijā atbilstoši 2017.gada 27.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 384 “Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu” un Jelgavas valstspilsētas pašvaldības 2019.gada 25.jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.19-17 “Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību Jelgavas valstspilsētas pašvaldībā”, lai reģistrētu Pašvaldībā esošās decentralizētās kanalizācijas sistēmas, ir izveidots elektronisks decentralizēto kanalizācijas sistēmu (turpmāk – DKS) reģistrs <https://dks.jelgava.lv/>, kas iedzīvotājiem ir pieejams arī kā e-pakalpojums.

Saskaņā ar Pašvaldības rīcībā esošo informāciju, Pašvaldības teritorijā ir aplēsti ~ 4500 nekustamie īpašumi (ieskaitot vasarnīcu teritorijas), kuros ir DKS. Pašvaldībā paredzēts uzskaitīt un reģistrēt visas DKS gan Aglomerācijas robežās, gan ārpus tās. Uz Lēmuma pieņemšanas brīdi valstspilsētas ir reģistrētas 3340 DKS. Saskaņā ar 26.01.2024. noslēgto

deleģēšanas līgumu DKS apsaimniekošanas prasību ievērošanas kontroli un uzraudzību veic SIA "JELGAVAS ŪDENS".

4. Jelgavas valstspilsētas aglomerācijas centralizētās kanalizācijas sistēmu izvietojums, jaudas un tehniskais stāvoklis.

SIA "JELGAVAS ŪDENS" pārvaldītā CKS Pašvaldībā veidota tradicionāli pamatā izmantojot pašteces cauruļvadus, taču sistēmā ir arī 42 kanalizācijas sūkņu stacijas (turpmāk – KSS), kas nodrošina kanalizācijas tīkla normālu darbību līdzenā reljefa apstākļos. Tās visas darbojas automātiskā režīmā. Pašvaldības kanalizācijas tīklu kopgarums uz 2024. gada 1. janvāri ir **260 144 metri**. No tiem:

- Kanalizācijas kolektori – 52 993 m;
- Kanalizācijas maģistrāles – 116 996 m;
- Kanalizācijas māju izvadi – 45 289 m;
- Kanalizācijas iekškvartālu tīkli – 25 580 m;
- Kanalizācijas spiedvadi – 19 286 m.

Cauruļvadu diametri ir robežās no 150 līdz 1000 mm diametrā paštecei un 70 līdz 500 mm spiedvadiem. Kā izplatītākais cauruļvadu materiāls ir polimērmateriālu caurules un oderējumi (52,6%), keramika (24,1%), dzelzsbetons (12,3%), ķets (6%), tērauds, betons un azbestcements.

Pašvaldības CKS divās daļās atdala Lielupe. Notekūdeņi no Jelgavas valstspilsētas lielākās, rietumu daļas uz notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm (turpmāk – NAI) nonāk ar Zvejnieku ielas KSS palīdzību, bet no austrumu daļas ar Bērzu KSS palīdzību.

Jelgavas valstspilsētas ziemeļu daļā izvietotās NAI nodotas ekspluatācijā 2006.gadā ar projektēto ražību 24 200 m³/d. Šobrīd uz attīrīšanas ietaisēm "sausā" jeb bezlietus laikā tiek novadīti 9 – 11 tūkst.m³ notekūdeņu diennaktī.

5. Pašvaldības teritorijas plānojums, tai skaitā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdenssaimniecības pakalpojumiem tajā noteiktās apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās kanalizācijas sistēmas, kā arī apbūves noteikumi minētajās teritorijās

Saskaņā ar spēkā esošo Jelgavas valstspilsētas teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas apbūves noteikumiem ir noteiktas prasības par pieslēgšanās centralizētās kanalizācijas tīkliem, kā obligāta, ja esošie maģistrālie vai sadalošie sadzīves kanalizācijas tīkli atrodas līdz 50 m attālumā no jaunbūvējamā vai pārbūvējamā objekta zemes vienības robežas un, ja saskaņā ar izdotajiem tehniskajiem noteikumiem pieslēgšanās tiem ir iespējama. Teritorijās, kur nav izbūvēta centralizētā sadzīves kanalizācijas sistēma, sadzīves notekūdeņu novadīšanai atļauts izbūvēt hermētiskās kanalizācijas krājakas ar minimālo darba tilpumu – 5 m³ vai bioloģiskās attīrīšanas iekārtas. Krājakām, kas projektētas no betona grodiem, jāparedz kvalitatīva dubultā hidroizolācija. Aizliegts krājakām izbūvēt pārplūdes vadus, ja vien tie neparedz divu vai vairāku krājaku savienošanu.

Šobrīd Pašvaldībā izstrādē ir jaunais teritorijas plānojums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kur tiks noteiktas apbūves teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas.

6. Aglomerācijas noteikšana

Pašvaldības teritorijā esošās vienas aglomerācijas robežu paplašināšana tiek veikta teritorijā, kur:

- no esošās aglomerācijas robežas apstiprināšanas laika (2011.gadā) jau ir izbūvēti centralizētie sadzīves kanalizācijas tīkli (Kļavu ceļā rajons, Bērzu ceļa rajons u.c. nelieli tīkla pagarinājumi),
- šobrīd notiek centralizēto sadzīves kanalizācijas tīklu izbūve (2.līnija, posmā no Dobeles šosejas līdz perspektīvai ielai, 3.līnijā, posmā no 3.līnijas 3A līdz perspektīvai ielai, Nameja un perspektīvajā ielā starp 2. un 3.līnijām),
- kā arī ir plānota centralizēto sadzīves kanalizācijas tīklu paplašināšana realizējot pašvaldības investīciju projektus, kuriem jau ir saņemts apstiprinājums (Atmodas un Slokas ielās, posmā no Meiju ceļa līdz Lapskalna ielai, Meiju ceļā, posmā no 1.līnijas līdz Atmodas ielai).

Pārējā Pašvaldības teritorijā aglomerācijas zona netiek paplašināta, jo tas nav ekonomiski pamatoti, kā tas ir atspoguļots pamatojumā ar zemāk sniegtajiem aprēķiniem.

Ārpus aglomerācijas robežas Pašvaldības teritorijas robežās ir vairākas blīvāk apdzīvotas teritorijas – 6.līnija/ Pambakaru ceļš; Meldru ceļš; 3.-5.līnija; Riekstu ceļš; Zemeņu iela/ Romas iela; Koplietošanas ceļš no Viskaļu ielas; 1.līnijas rajons; Būriņu ceļš; Tērvetes iela I, II; Sieramuižas rajons; Upes ceļš/ Klijēnu ceļš, kur pēc pamatojumā zemāk sniegtajiem aprēķiniem, šobrīd nav ekonomiski pamatoti izbūvēt centralizētos sadzīves kanalizācijas tīklus un attiecīgi paplašināt aglomerācijas robežu.

Aglomerācijas robežu paplašināšanai Jelgavas valstspilsētas teritorijā izmantoti pēc Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrijas pasūtījuma izstrādātie ieteikumi notekūdeņu apsaimniekošanas aglomerāciju robežu noteikšanai pašvaldībās,

<https://www.varam.gov.lv/lv/media/37344/download?attachment>.

Tehniski ekonomiskais pamatojums aprēķināts, nosakot papildus pieslēdzamo patērētāju skaitu pie 1 (viena) km jaunas infrastruktūras tīkliem, respektīvi:

6.1. Aprēķināta aglomerācijā esošo patērētāju (deklarēto iedzīvotāju) maksātspēja par centralizētu ūdens un kanalizācijas pakalpojumu saņemšanu. Saskaņā ar Pasaules Bankas ieteikumiem, iedzīvotājiem par ūdens un kanalizācijas pakalpojumiem nevajadzētu tērēt vairāk, kā 4% no mājāsaimniecību kopējiem ienākumiem.

Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi vidēji uz vienu mājsaimniecību EUR/mēnesī	* 4% * 12 (mēneši) /	Vidējais iedzīvotāju skaits mājsaimniecībā	=	Naudas masa, ko iedzīvotāji var atļauties maksāt par ūdens un kanalizāciju un tas neradīs būtisku negatīvu iespaidu (EUR/gadā)
1 668,10 EUR/mēnesī uz mājsaimniecību	* 4% * 12 /	2,3	=	348,12 EUR/gadā uz cilvēku

Dati no Oficiālā statistikas portāla (stat.gov.lv): *Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi vidēji uz vienu mājsaimniecību pilsētās 2022.gadā – 1668,10 eiro mēnesī.*

Dati no Centrālā statistikas pārvaldes (csp.gov.lv): *2021. gada sākumā vidējais iedzīvotāju skaits vienā mājsaimniecībā ir 2,3 personas.*

6.2. Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) mājas lapā pieejamo informāciju, valstī vidējās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu ekspluatācijas izmaksas ir 75% no kopējām pakalpojuma sniegšanas izmaksām. Līdz ar šo var pieņemt, ka aptuveni 25% no izmaksām sastāda esošās infrastruktūras amortizācijas izmaksas:

Naudas masa, ko iedzīvotāji var atļauties maksāt par ūdens un kanalizāciju (EUR/gadā)	* 25%	=	Naudas masa, ko iedzīvotāji var atļauties maksāt par ūdens un kanalizācijas sistēmu amortizāciju (EUR/gadā)
348,12 EUR/gadā uz cilvēku	* 25%	=	87,03 EUR/gadā uz cilvēku

6.3. Aglomerāciju robežu ekonomiskā novērtējuma noteikšanā tiek ņemta vērā nepieciešamās infrastruktūras izbūves izmaksas. Izmaksas katrā atsevišķā vietā var būtiski variēt ņemot vērā vietējos apstākļus, inženierkomunikāciju parametrus un ceļu segumu. Infrastruktūras izbūves izmaksās iekļautas arī pieskaitāmās izmaksas, tai skaitā projektēšanas, autoruzraudzības, būvniecības nodrošinājumu izmaksas.

Ņemot vērā aprēķinus, ir iespējams noteikt, cik patērētāju (deklarēto iedzīvotāju) ir jādzīvo vienu km garā posmā, lai būtu ekonomiski pamatoti izbūvēt centralizētus sadzīves kanalizācijas tīklus. Aprēķinos ņemts vērā tikai kanalizācijas tīklu izbūves izmaksas. Ja nepieciešams izbūvēt arī ūdensapgādes tīklu, tad aprēķinos iekļautie cipari mainīsies, kā rezultātā būtu nepieciešams

lielāks minimālais jaunu patērētāju skaits, kuru būtu ekonomiski pamatoti pievienot centralizētiem ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas pakalpojumiem.

Viena K tīklu km izbūves izmaksas (EUR)	/ 50 / (Pamatlīdzekļu kalpošanas ilgums (gadi))	Naudas masa, ko iedzīvotāji var atļauties maksāt par ūdens un kanalizācijas sistēmu amortizāciju (EUR/gadā)	=	Minimālais jaunu patērētāju skaits, kuru ir ekonomiski pamatoti pievienot centralizētiem notekūdeņu savākšanas pakalpojumiem
429 000	/ 50 /	87,03	=	99 cilvēki

Iegūtie aprēķina rezultāti liecina, ka ekonomiski pamatoti paplašināt notekūdeņu savākšanas tīklu grants seguma ceļā, kur kanalizācijas (turpmāk – K) tīklu diametrs (DN) ir 200 mm, ja 1 km garā posmā dzīvo 99 cilvēki. Zemāk tabulā atspoguļoti aprēķini ievērtējot dažādus inženierkomunikāciju parametrus un ceļu segumus.

2.tabula

Minimālais jaunu patērētāju skaits, kurus ir ekonomiski pamatoti pievienot centralizētiem notekūdeņu savākšanas pakalpojumiem

Viena K tīklu km izbūves izmaksas (EUR)*	Ceļa segums	K tīklu diametrs (DN) (mm)	Pamatlīdzekļu kalpošanas ilgums (gadi)	Naudas masa ko iedzīvotāji var atļauties maksāt par ūdens un kanalizācijas sistēmu amortizāciju (EUR/gadā)	Minimālais jaunu patērētāju skaits, kuru ir ekonomiski pamatoti pievienot centralizētiem notekūdeņu savākšanas pakalpojumiem (cilvēku skaits)
429 000	Grants	200	50	87,03	99
462 000	Grants	250	50	87,03	106
579 000	Asfalts	200	50	87,03	133
598 000	Asfalts	250	50	87,03	137

Avots: SIA "JELGAVAS ŪDENS" aprēķins

* Viena kanalizācijas tīklu metra izbūves izmaksās iekļautas arī pieskaitāmās izmaksas, tai skaitā projektēšanas, autoruzraudzības, būvniecības nodrošinājumu izmaksas. Aprēķinos nav ņemti vērā sadzīves kanalizācijas sūkņu stacijas un spiedvada rekonstrukcijas/ izbūves izmaksas.

3.tabula

Ekonomiskā pamatojuma aprēķins ārpus Aglomerācijas robežas esošām ielām Jelgavas valstspilsētā

Nr. p. k.	Ielas vai rajona nosaukums	K tīklu garums (km)*	K tīklu diametrs (DN) (mm)	Ceļa segums *	Minimālais jaunu patērētāju skaits uz 1km K tīklu	Deklarēto iedzīvotāju skaits uz 01.01.2024	Aprēķinātais cilvēku skaits uz ielu/rajonu	Ekonomiskais pamatojums (ir/nav)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1	6.līnija/ Pambakaru ceļš	3,12	250	gr/asf	106	258	331	nav
2	Meldru ceļš	0,58	200	gr	99	40	57	nav
3	5.līnija	1,29	250	gr	106	83	137	nav
4	4.līnija	0,79	250	asf	137	84	109	nav
5	3.līnija	1,31	250	gr	106	84	139	nav
6	Riekstu ceļš	1,19	250	gr	106	47	126	nav
7	Zemeņu iela/ Romas iela	1,12	200	asf	133	121	149	nav
8	Koplietošan as ceļš no Viskaļu ielas	0,57	200	gr	99	21	56	nav
9	1.līnijas rajons	5,18	200	gr	99	340	511	nav
10	Būriņu ceļš	3,80	200	gr/asf	99	242	374	nav
11	Tērvetes iela I	4,82	200	gr	99	243	475	nav
12	Tērvetes iela II	1,37	200	gr	99	52	135	nav
13	Sieramuižas rajons	13,98	200	gr	99	765	1378	nav
14	Upes ceļš/ Klijēnu ceļš	1,97	250	gr	106	173	209	nav

Avots: SIA "JELGAVAS ŪDENS" aprēķins

* Aprēķinos ir ņemts lētākais seguma tipa variants. Aprēķinos ir ņemts vērā katras ielas vai rajona kanalizācijas tīklu garums un tajos deklarēto iedzīvotāju skaits.

Izvērtējot ekonomiskā pamatojuma aprēķinu ārpus Aglomerācijas robežas esošām ielām Jelgavas valstspilsētā, secināms, ka šobrīd šajās ielās nav ekonomiski pamatoti izbūvēt centralizētos sadzīves kanalizācijas tīklus un attiecīgi paplašināt aglomerācijas robežu.

Pamatojoties uz augstāk minēto, pašvaldības teritorijā arī turpmāk būs noteikta viena aglomerācija. Zemāk tabulā apkopota informācija par deklarēto iedzīvotāju skaitu Jelgavas valstspilsētas teritorijā, esošajā un jaunajā aglomerācijā, kā arī informācija par kanalizācijas pakalpojumu pieejamību un pieslēgumu apjomu pie centralizētajiem sadzīves kanalizācijas tīkliem esošajā un jaunajā aglomerācijā.

4.tabula

Iedzīvotāju skaits Jelgavas valstspilsētā un aglomerācijā

Datums	Deklarēto iedzīvotāju skaits		Tehniski iespēja pieslēgties pie CKS		Pieslēgtie (Abonenti) pie CKS	
	Jelgavas valstspilsētā ¹	Aglomerācijā	DIS	% no aglomerācijā dzīvojošiem	DIS	% no aglomerācijā dzīvojošiem
01.01.2024. pirms aglomerācijas	57 863	54 154	54 269	100,2%	50 933	94,1%

robežas paplašināšanas						
01.01.2024. pēc aglomerācijas robežas paplašināšanas	57 863	54 330	54 269	99,9%	50 933	93,7%

Avots: ¹ – Informācija no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes; pārējā informācija – SIA “JELGAVAS ŪDENS” aprēķins;

Ņemot vērā, ka aglomerācijas robežas paplašināšana tiek veikta teritorijā, kur no esošās aglomerācijas robežas apstiprināšanas laika jau ir izbūvēti centralizētie sadzīves kanalizācijas tīkli un šobrīd notiek centralizēto sadzīves kanalizācijas tīklu izbūve, kā arī ir plānota centralizēto sadzīves kanalizācijas tīklu paplašināšana, realizējot pašvaldības investīciju projektus, kuriem jau ir saņemts apstiprinājums, tad šobrīd nav jāveic veicamo darbu saraksta noteikšana, lai nodrošinātu visu aglomerācijā radīto notekūdeņu centralizētu savākšanu un attīrīšanu NAI, kā arī nepieciešamā finanšu ieguldījuma aprēķins.

Aglomerācijas precizēšanas
darba grupas vadītāja

G. Osīte

J. Ližus, 63005565
Jolanta.Lizus@jelgava.lv
T. Valtere, 63007103
tatjana.valtere@ju.lv